

Міністерство освіти і науки України

ВСП «Шевченківський фаховий коледж Уманського НУС»

Силабус з навчальної дисципліни

«СОЦІОЛОГІЯ»

спеціальність 275.03 «Транспортні технології

(на автомобільному транспорті)»

Галузь знань	27 “Транспорт”
Напрямок підготовки	275.03 “Транспортні технології (на автомобільному транспорті)”
Освітня програма	Організація перевезень і управління на автомобільному транспорті
Освітній рівень	Фаховий молодший бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	3 курс, 5 семестр
Формат курсу	Очний (денна)
Кількість кредитів ЄКТС	1,5
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 22 год.
	Семінарські заняття – 6 год.
	Самостійна робота – 17 год.
Форма підсумкового контролю	Залік (онлайн-тестування)
Циклова комісія	дисциплін загальної підготовки із спеціальності «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»
Викладач	Бойко Наталія Олександрівна – викладач дисципліни «Соціологія», кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»
Контактна інформація викладача	boikon@shev.ukr.education тел. +380969680335
Посилання на сайт викладача	Соціологія https://sites.google.com/shev.ukr.education/boikon
Дні занять	За розкладом
Консультації	Вівторок 15 ⁴⁵ год.
Анотація до курсу	
Життя кожної людини проходить серед інших людей. У процесі спільного існування люди вступають в різні контакти і включаються в певні соціальні спільноти. Взаємодія з іншими людьми і приналежність до їх спільнотам є соціальним аспектом людського життя, який вирішальним чином впливає на все наше існування. Уникнути цього впливу, жити і діяти поза його меж неможливо. Тому, щоб обрати ефективну стратегію і тактику взаємодії з людьми в рамках різних спільнот (в родині, в державі, в трудовому колективі, серед представників своєї та інших націй), необхідно зрозуміти принципи і закони взаємодії людей як членів суспільства і учасників певних соціальних спільнот. Чималу допомогу в цьому питанні може надати соціологія. Сьогодні вже неможливо уявити демократично орієнтоване суспільство, його культуру поза достатнього рівня розвитку соціології як науки. Особливу роль в демократизації українського суспільства, підвищення престижу України на міжнародній арені, безсумнівно, повинна зіграти нинішня молодь, перш за все - студентство. Це - майбутні висококваліфіковані фахівці і управлінська еліта українського суспільства.	
Мета та цілі курсу	
Курс спрямований на формування у студентів цілісного уявлення про основні принципи функціонування суспільства, організацію суспільних взаємовідносин в соціальних інститутах. Вивчення соціології повинно сформувати у студентів розуміння специфіки і особливостей предмету соціологія, дати знання про основні соціальні системи та інститути, спільноти людей, процес соціалізації та його вплив на самооцінку і поведінку особистості, про закони функціонування і розвиток суспільства.	
Результати навчання (компетентності)	

Підготовка, організації і проведення конкретно – соціологічного дослідження, правильної обробки за існуючою технологією об’єктивно емпіричного матеріалу, аналізу і оформлення отриманих результатів у відповідні документи.

Вимоги до знань та умінь при вивченні дисципліни «Соціологія»

Знати:

- ✓ Загальну характеристику суспільства як цілісної системи та її складових елементів;
- ✓ Предмет, структуру, функції, принципи, методи, основні категорії та закони соціології як науки;
- ✓ Особливості становлення соціології як самостійної науки;
- ✓ Структуру та зміст спеціальних соціологічних теорій;
- ✓ Послідовність розробки програми соціологічного дослідження;
- ✓ Основні методи збору, обробки, аналізу результатів соціологічних досліджень;
- ✓ Шляхи реалізації результатів соціологічних досліджень і соціальних технологій у суспільній практиці;

Уміти:

- ✓ Пояснювати, оцінювати, узагальнювати знання про суспільство в контексті системного підходу з елементами структурно – функціонального аналізу;
- ✓ Володіти основними соціологічними термінами, користуватися ними під час виступів на семінарах, в дискусіях, диспутах тощо;
- ✓ Користуватися всіма доступними джерелами знань: самостійно добирати матеріал до реферату, доповіді, самостійної роботи;
- ✓ Використовувати в роботі засоби масової комунікації, а також комп’ютерні джерела комунікації;
- ✓ Брати участь в організації та проведенні соціологічних опитувань;
- ✓ Використовувати на практиці результати соціологічних досліджень при діагностуванні причин соціальних конфліктів в сім’ї, колективі, на виробництві;
- ✓ Спріяти розв’язуванню міжособових та трудових конфліктів, виконуючи роль медіатора;

Тематичний план дисципліни «Соціологія»

№ п/п	Назва розділу, модуля і теми заняття	Обсяг годин					
		За навчальною програмою			За робочою програмою		
		Всього	з них		Всього	з них	
			ауд.	Сам.		ауд.	Сам.
1	2	3	4	5	6	7	8
	Розділ І. Теоретична соціологія						
	Тема1. Соціологія як наука	4	2	2	3	2	1
	Тема2. Суспільство як соціальна система. Соціальна структура та соціальна стратифікація.	8	6	2	8	6	2

	Тема3. Соціальні відносини. Конфлікт як прояв соціальних відносин	4	2	2	4	2	2
	Тема4. Соціальні процеси. Особливості етнічних, релігійних процесів в Україні.	4	2	2	2	-	2
	Разом	20	12	8	19	10	7
	Розділ II. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії						
	Тема1. Економічна соціологія. Соціологія менеджменту та праці.	4	2	2	2	2	-
	Тема2. Політична соціологія. Соціологія права. Соціологія громадської думки.	4	2	2	2	-	2
	Тема3. Соціологія особистості.	4	2	2	2	2	-
	Тема4. Соціологія сім'ї. Гендерна соціологія.	6	4	2	10	6	4
	Тема5. Соціологія гуманітарної сфери	4	2	2	4	4	-
	Разом	22	12	10	20	16	6
	Розділ III. Методика організації конкретних соціологічних досліджень	12	6	6	6	2	4
	ВСЬОГО	54	30	24	45	28	17

Види занять і методи навчання, які будуть використовуватися під час викладання дисципліни «Соціологія»	<i>Лекція (бесіда, розповідь, пояснення, демонстрація, самостійна робота)</i> <i>Семінарське заняття (моделювання ситуацій, уявний експеримент, пояснювально-ілюстративні та проблемного викладу, дискусія, диспут, «мікрофон», «мозковий штурм».)</i>
Критерії оцінювання	
<i>Оцінка «відмінно» виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно відповідати на поставлені питання, з дисципліни "Соціологія".</i> <i>Оцінка «добре» виставляється за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності, за вміння застосовувати теоретичні положення при виконанні практичних робіт з дисципліни "Соціологія".</i> <i>Оцінка «задовільно» виставляється за посередні знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, слабе застосування теоретичних положень при виконанні практичних робіт з дисципліни "Соціологія".</i> <i>Оцінка «незадовільно» виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, незнання основних фундаментальних положень технічної механіки, невміння застосовувати теоретичні положення при виконанні практичних робіт з дисципліни "Соціологія".</i>	
Перелік питань до заліку	
<i>1. Місце і роль соціології в системі суспільствознавства. Предмет і об'єкт соціології.</i> <i>2. Функції, методи, категорії соціології..</i> <i>3. Етапи розвитку соціологічної науки. (Погляди О.Конта, Г.С.Спенсера, Е.Дюркгейма,</i>	

М.Вебера, В.Парето.)

- 4. Новітні соціологічні теорії: «теорія обміну», «раціонального вибору».*
- 5. Символічний інтеракціонізм: «теорія систем».*
- 6. Сутнісні риси суспільства.*
- 7. Типологізація суспільств.*
- 8. Характерні особливості і тенденції постіндустріального суспільства.*
- 9. Поняття соціальної структури суспільства та її складові елементи.*
- 10. Соціальна стратифікація.*
- 11. Соціальні організації: структура та види.*
- 12. Тенденції розвитку соціальної мобільності.*
- 13. Соціальні інститути суспільства: функції та види, процеси інституціоналізації.*
- 14. Соціологія конфлікту як галузь соціологічного знання.*
- 15. Поняття "соціальний конфлікт". Функції, механізм, структура*
- 16. Попередження та розв'язання конфліктів.*
- 17. Стратегія виходу з конфлікту; медіація.*
- 18. Причини та типологія конфліктів.*
- 19. Соціальні процеси як соціологічна категорія.*
- 20. Місце етносоціології в структурі соціологічного знання.*
- 21. Поняття "етнос" і "нація".*
- 22. Об'єкт та предмет економічної соціології.*
- 23. Соціальні функції економіки.*
- 24. Поняття предмета соціології праці та зайнятості.*
- 25. Основні категоріальні характеристики праці.*
- 26. Методи підвищення ефективності праці керівника та взаємодії з трудовим колективом.*
- 27. Застосування менеджерських методів і засобів праці.*
- 28. Політика як особливий вид соціального регулювання. Предмет соціології політики.*
- 29. Електоральні теорії в соціології політики.*
- 30. Предмет, проблематика, функції соціології права.*
- 31. Соціальна природа правомірної та протиправної поведінки.*
- 32. Функції та канали висловлювання громадської думки. Засоби масової комунікації.*
- 33. Функції масової комунікації. Вплив на формування громадської думки.*
- 34. Особистість як об'єкт та суб'єкт соціальних відносин.*
- 35. Сутність процесу соціалізації.*
- 36. Соціальним статус особистості, соціальна роль. Соціальна поведінка.*
- 37. Соціологія молоді. Молодь як специфічна соціально-демографічна спільнота.*
- 38. Молодіжна проблематика у вітчизняній соціології.*
- 39. Поняття про предмет соціології сім'ї. Функції сучасної сім'ї.*
- 40. Поняття про предмет гендерної соціології, її основні положення.*
- 41. Сім'я та шлюб як соціальні інститути.*
- 42. Демографічна ситуація в сучасній Україні.*
- 43. Поняття культури в соціології. Соціальні функції культури.*
- 44. Форми культури. Структурні елементи культури.*
- 45. Завдання соціології науки, її предмет.*
- 46. Напрями соціологічного дослідження науки.*
- 47. Науково-технічний потенціал.*
- 48. Соціологія освіти: об'єкт, предмет, соціальні функції.*
- 49. Освіта як соціальний інститут. Реформа освіти.*
- 50. Особливості підготовки та проведення конкретно-соціологічних досліджень.*
- 51. Головні етапи розробки програми соціологічного дослідження та її компоненти.*
- 52. Вибірка в соціологічному дослідженні.*
- 53. Роль опитувань у зборі первинної інформації.*
- 54. Анкетування як вид опитувань.*
- 55. Інтерв'ю як вид опитувань.*
- 56. Соціометричне опитування.*
- 57. Спостереження та його види.*

58. Технологія обробки та аналізу емпіричних даних.
59. Прогнозування соціальних явищ та процесів.
60. Методи соціологічного прогнозування.

Література для вивчення дисципліни

Основна

1. Піча В.М. Соціологія: загальний курс. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України.-К., «Каравела», 2000.- 248с.
2. Практикум з соціології: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / За редакцією В.М. Пічі. – Львів: «Новий світ - 2000», 2004.- 368с.
3. Соціологія. Схеми, таблиці, діаграми, графіки / Укл.: Купрій Т.Г. – К.: Видавництво Київського університету імені Бориса Грінченка, 2011. – 161 с.

Додаткова

4. "Соціологія" за ред. В.Г. Городяненка. Київ "Академія" 2008р.
5. В.М. Піча. "Соціологія" Київ "Каравела" 2015р.
6. Лукашевич М.Й. "Соціологія". Підручник. Київ 2006.
7. Соціологія: навч.посіб. /за ред. В.І. Докаша – Чернівці: Чернівецький нац.. ун-т, 2012 р.
8. Соціологія: курс лекцій. Видання друге. Виправлене та доповнене / Харламов М.І., Тогобицька В.Д. – Х.: НУЦЗУ, 2018. – 124 с.

Розглянуто і схвалено предметною цикловою комісією дисциплін
загальної підготовки із спеціальності
275.03 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»

Протокол №1 від 31 серпня 2021 р.

Голова предметної (циклової) комісії _____/Небесний А.М./